

Przemysław Benz
Jaracz 30
64-610 Rogoźno Wlkp.
tel.: 664-448-254
e-mail: pbenz@poczta.fm

Jaracz, 27.07.2021 r.

**Marszałek Województwa
Wielkopolskiego,
al. Niepodległości 34,
61-714 Poznań**

Wniosek w sprawie wprowadzenia formy ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka”

Uprzejmie proszę o wprowadzenie formy ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka”, który przyczyni się do wprowadzenia zakazu pływania jednostek z napędem motorowym na jeziorach Rogoźno i Budziszewskim w Powiecie Obornickim. Uchwała X/75/19 z dnia 27 czerwca 2019 roku Rady Powiatu Obornickiego (**załącznik nr 1**) to jedna z najbardziej szkodliwych decyzji dla środowiska w naszym Powiecie w ostatnich latach. Została ona podjęta pomimo otrzymania na komisjach, sesji oraz w formie pisemnej pełnych informacji o jej konsekwencjach i zagrożeniach złożonych przez lokalne Stowarzyszenia oraz Kluby takie jak:

- Obornickie Stowarzyszenie Wodniackie „APLAGA” (**załącznik nr 5**),
- Stowarzyszenie Jezioro Rogozińskie (**załącznik nr 4**),
- Klub Żeglarski „Kotwica” (**załącznik nr 3**),
- Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” z Rogoźna (**załącznik nr 5**),
- Klub Turystyki Kajakowej „Zimorodek” (**załącznik nr 5**),
- Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Wełny (**załącznik nr 5**),
- Stowarzyszenie „NW WŁÓCZYKIJE” (**załącznik nr 5**),
- Polski Związek Wędkarski Koło Miejskie w Rogoźnie (**załącznik nr 3**),
- Polski Związek Wędkarski Koło RCK Rogoźno (**załącznik nr 3**),

a później jeszcze Komitet Osiedlowy Domków Letniskowych w Grzybowie (**załącznik nr 6**).

To właśnie wprowadzenie tej uchwały otworzyło jeziora Rogoźno i Budziszewskie na pływanie motorówek i skuterów praktycznie bez żadnych ograniczeń:

- bez ograniczenia mocy tych jednostek (mogą pływać jednostki nawet do 400 KM, które osiągają prędkości powyżej 100 km/h i swobodnie mogłyby pływać także po wodach Bałtyku),
- bez ograniczeń czasowych (od godziny 10.00 do 1 godziny po kalendarzowym zachodzie słońca),
- każdego dnia tygodnia (od poniedziałku do niedzieli),
- przez cały sezon (od 15 maja do 31 października),
- bez ograniczenia pływania w okresie lęgowym ptaków.

Z założenia już przy przygotowaniu projektu tej uchwały zakładano, że strefa wyznaczonego pływania nie będzie przestrzegana, ponieważ slip startowy jednostek napędzanych silnikami spalinowymi znajduje się około 400 metrów poza obszarem dozwolonego pływania (**załącznik graficzny nr 2**). Liczne przypadki pokazują, że wytyczona strefa pływania zupełnie nie jest przestrzegana, a skutery wodne i motorówki płyną po całym obszarze jeziora, zarazem nie przestrzegając zachowania wymaganej w uchwale odległości, która zakazuje pływania bliżej niż 50 metrów od brzegu.

Uchwała ta jest także sprzeczna z wieloma zapisami w programie ochrony środowiska (**załącznik nr 11**). Rada Powiatu Obornickiego uchwałą nr X/74/19 przyjęła Program Ochrony Środowiska Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022, w którym jest zapisane między innymi: „Zagrożeniem dla skuteczności przeprowadzania rekultywacji jezior mogą być nielegalnie wypływające łodzie silnikowe i skutery wodne, które przez wywołane falowanie mogą powodować podrywanie się szkodliwych osadów dennych z dna jeziora i doprowadzić do katastrofy ekologicznej. Ze względu na przepływowy charakter jezior powiatu obornickiego jest to szczególnie niebezpieczne dla rzek, które wypływają z jezior, zwłaszcza dla rzeki Wełny, a następnie dla Warty”. Należy tu podkreślić, że z rzeki Wełny pobierana jest woda do ujęcia wody pitnej w Kowanówku dla mieszkańców Obornik oraz 34 sąsiednich miejscowości, dla którego jezioro Rogoźno stanowi rezerwar wody pitnej, natomiast za Rogoźnem na rzece Wełnie znajduje się wodny rezerwat Wełna oraz ichtiologiczny rezerwat Słonawy.

Mieszkańcy wielokrotnie widzieli jak rozpędzone skutery na jeziorach Rogoźno oraz Budziszewskim przepędziły gromady ptaków oraz wpływały w trzcinowiska gdzie były ich gniazda. Warto tu dodać, że gatunki ptaków w 98,5% są w Polsce pod ochroną ścisłą lub częściową. Jedyne odstępstwo dopuszczające do ich straszenia lub niepokojenia jest w przypadku uzyskania od RDOŚ odpowiedniej zgody (opisuje to ustawa o ochronie przyrody). Pływające skutery powodują dużo większe falowanie - niespotykane w przyrodzie, które niszczy gniazda, a także złożoną przez ryby ikrę oraz płoszy zwierzęta podlegające ścisłej ochronie gatunkowej.

Ponadto uchwała X/75/19 jest sprzeczna z zapisami dotyczącymi Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka”. Ustawa o ochronie przyrody z 16.04.2004 r. wskazała Sejmik Województwa Wielkopolskiego do wprowadzenia formy ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu. Niestety przez siedemnaście lat nie udało się tego zadania zrealizować przez to doszło w tym czasie do dewastacji przyrody w naszym regionie, a w szczególności nad jeziorami. Dla przykładu Sejmik Województwa Małopolskiego zrealizował te uchwały już 27.02.2012 roku np.: w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Wyżyny Miechowskiej.

W dniach 7-8 listopada 2019 r. na Konferencji w Centrum Edukacji Ekologicznej i Rewitalizacji Jezior w Szczecinku, omawiany był wpływ dopuszczenia do pływania motorówek i skuterów wodnych na rekultywację chemiczną płytkiego jeziora, którego średnia głębokość wynosi do 3 metrów. W przedmiotowej sprawie wypowiedział się dr inż. Michał Łopata z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (Wydział Nauk o Środowisku, Katedra Inżynierii Ochrony Wód), wskazując, że pływające motorówki i skutery będą powodowały resuspensję. Spowoduje ona, że do obiegu jeziornego zostaną włączone osady poderwane siłą odrzutu mas wodnych.

Finalnie w wyniku pływania motorówek i skuterów efekt pracy włożonej w rekultywację zostanie zaprzepaszczony.

W grudniu 2012 roku odbyła się konferencja w sprawie czystości wód Zalewu Sulejowskiego, którego średnia głębokość jest taka sama jak średnia głębokość jeziora Rogoźno (z dokładnością do 0,3 m). Jest to kolejna konferencja, na której omawiano wpływ łodzi motorowych na jakość wód jeziora, gdzie zostały rozwiane wątpliwości i chętnie propagowane "fake news" mówiące, że „motorówki i skutery są korzystne dla jakości wody w jeziorze Rogoźno, ponieważ dotleniają wodę”. Resuspensja wywołana łodziami spowoduje szybkie wydzielanie fosforu do toni wodnej, a jednocześnie natlenienie osadów. Pomoże to w wiązaniu fosforu w osadach (natlenienie), ale niekorzystny efekt wydzielania z powodu resuspensji będzie przeważał.

Warto tu podkreślić, że sama rekultywacja nie wystarczy do uzyskania poprawy jakości wody jezior Budziszewskiego i Rogoźno. Konieczne jest także odcięcie dopływu zanieczyszczeń do tych jezior, które do dzisiaj nadal do nich wpływają (**załącznik nr 9**). Przykładem są ścieki komunalne wpływające w czasie deszczu przez separatory substancji ropopochodnych znajdujące się na ujście kanalizacji deszczowej do jeziora Rogoźno (**załącznik nr 8**) a także nieuregulowana kanalizacja w Gminie Rogoźno. Zaledwie 25,9% ścieków zgromadzonych w zbiornikach bezodpływowych zostało odprowadzonych do stacji zlewni. Gmina Rogoźno nie wykazała, co dzieje się z pozostałą częścią (74,1 %) wytworzonych ścieków! Mogły one trafić np.: do naszych rzek, jezior lub po prostu wsiąknąć w grunt. Warto też dodać, że skanalizowanie miejscowości w gminie Rogoźno wynosi jedynie 12% (Dane z kontroli WIOŚ przeprowadzonej w 2018 roku - **załącznik nr 12**).

Dodatkowym uzasadnieniem konieczności dbania o nasze akweny są najnowsze dane otrzymane od Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (Departamentu Monitoringu Środowiska z Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Poznaniu) zawarte w piśmie z dnia 17.05.2021 r. skierowanym do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Rogoźnie (**załącznik nr 7**). Dane te wskazują, że we wszystkich monitorowanych jeziorach (jednolitych części wód powierzchniowych stojących) oraz rzekach (JCWP) na terenie gminy Rogoźno stan wód oceniono, jako zły.

W ww. piśmie znajduje się między innymi ocena rzeki Małej Wełny (przeptywającej przez jezioro Rogoźno, stanowiącej dopływ rzeki Wełny) oraz ocena rzeki Wełny.

Mała Wełna od dopływu z Rejowca do ujścia – potencjał ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydowały elementy fizykochemiczne: BZT5, ogólny węgiel organiczny, przewodność w 20OC, twardość ogólna, odczyn, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny. Stan chemiczny oceniono jako dobry, natomiast stan wód oceniono jako zły.

Wełna od dopływu poniżej Jez. Łęgowo do ujścia – potencjał ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako słaby, o czym zdecydował element biologiczny – ichtiofauna. Przekroczenia wartości granicznych dla stanu dobrego odnotowano dla elementów fizykochemicznych takich jak: ChZT-Mn, ogólny węgiel organiczny, przewodność w 20OC, siarczany, chlorki, wapń, magnez,

twardość ogólna, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy (V). Stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego ze względu na przekroczenia wartości granicznych dla: difenylesterów bromowanych, heptachloru oraz rtęci oznaczonych w bioocie, a także benzo(a)pirenu oznaczonego w wodzie. Stan wód oceniono jako zły.

Niepokojące są wyniki dot. rzeki Wełny, ponieważ tam, poza N i P, jest też dużo innych substancji, w tym też tzw. priorytetowych (rtęć itp), czyli po prostu trujących :(

Zezwalając na pływanie jednostek motorowych i skuterów wodnych przyczyniamy się do zwiększania źródeł emisji do powietrza i wody substancji szkodliwych dla zdrowia organizmów żywych. Substancje szkodliwe dla zdrowia organizmów żywych, występujące w spalinach silników w stosunkowo dużych stężeniach, to przede wszystkim (Filipowicz i in., 2016 – załącznik nr 10):

- tlenek węgla CO;
- węglowodory HC i ich pochodne, w wielu wypadkach zamiennie określane jako lotne związki organiczne VOC;
- tlenek azotu (tlenek i dwutlenek);
- tlenki siarki (tlenek, dwutlenek, trójtlenek);
- ołów i jego związki;
- sadza, dymy, popioły, metale, inne substancje stałe, ciężkie związki organiczne w fazie ciekłej, częściowo zamiennie określane jako cząstki stałe PM (TPM).

Tworząc duży hałas oraz fale jednostki te będą „wypychały” z akwenu osoby, które używają go w sposób turystyczny i rekreacyjny, nie generując hałasu oraz powyższych zanieczyszczeń. Są to kajakarze, wioślarze, żeglarze, wędkarze, pływacy, osoby spacerujące i wypoczywające wzdłuż brzegu jeziora itd. Są to bardzo liczne grupy osób, które potrafiły wypoczywać na łonie natury jeziora Rogoźno, nie łamiąc zasad współżycia społecznego, a teraz ich bezpieczeństwo jest zagrożone i dodatkowo narażeni są na wielogodzinny hałas.

Z poważaniem
Przemysław Benz

Podpis elektroniczny ePUAP*

* Podstawa prawna: Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2005 poz. 565 z póź. zm.), Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 5 października 2016 r. w sprawie zakresu i warunków korzystania z elektronicznej platformy usług administracji publicznej (Dz.U. 2016 poz. 1626), Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz.U. 2016 poz. 1579), Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 5 października 2016 r. w sprawie profilu zaufanego elektronicznej platformy usług administracji publicznej (Dz.U. 2016 poz. 1633).

Załączniki:

1. Uchwała X/75/19 z dnia 27 czerwca 2019 roku Rady Powiatu Obornickiego, która dopuszcza używanie jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na jeziorach Rogoźno i Budziszewskie w wyznaczonych strefach.
2. Mapa Jeziora Rogoźno z lokalizacją slipu startowego oraz wyznaczonej strefy gdzie dopuszczone jest pływanie jednostek napędzanych silnikami spalinowymi.
3. Petycja Klubu Żeglarskiego „Kotwica”, Stowarzyszenia Jezioro Rogozińskie, Kół Wędkarskich oraz Mieszkańców Rogoźna z dnia 05.06.2018 r. z prośbą o utrzymanie w mocy uchwały IX\59\03, która wprowadza zakaz używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi i elektrycznymi na jeziorach w granicach Powiatu Obornickiego.
4. Stanowisko Stowarzyszenia Jezioro Rogozińskie w sprawie zakazu używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na terenie Powiatu Obornickiego skierowane do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 18.03.2019 r.
5. Wniosek Obornickiego Stowarzyszenia Wodniackiego „APLAGA” do Wojewody Wielkopolskiego o uchylenie uchwały X/75/19 Rady Powiatu Obornickiego z dnia 27 czerwca 2019 roku „w sprawie: wprowadzenia ograniczeń i zakazów używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na jeziorach Powiatu Obornickiego”, która dopuszcza używanie jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na jeziorach Rogoźno i Budziszewskie w wyznaczonych strefach.
6. Wniosek Komitetu Osiedlowego Domków Letniskowych w Grzybowie skierowane do Przewodniczącej Rady Powiatu Obornickiego 22.06.2020 r. a następnie do Ministerstwa Klimatu i Środowiska dnia 01.03.2021 r. – prośba o wprowadzenie zakazu używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na jeziorze Budziszewskim w powiecie Obornickim.
7. Pismo Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z Departamentu Monitoringu Środowiska z Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Poznaniu skierowane do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 17.05.2021 r. zawierające informacje na temat czystości wód jezior i rzek na terenie gminy Rogoźno.
8. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Departament Zwalczania Przystępczości Środowiskowej) wniosek w sprawie sprawdzenia poprawności funkcjonowania urządzeń oczyszczających na wylocie kanalizacji deszczowej przed wpływaniem do jeziora Rogoźno.
9. Wniosek do Burmistrza Rogoźna w sprawie rekultywacji jezior Budziszewskiego i Rogoźno z dnia 20.07.2021 r. We wniosku poruszono kwestię wpływu jednostek z napędem motorowym na rekultywację.
10. Jacek Filipowicz, Piotr Filipowicz, Kinga Zaprawa - zagrożenie środowisk wodnych i metodologia szacowania zanieczyszczeń emitowanych przez silniki łodzi motorowych – 10/2016 r.
11. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019 – 2022 – fragmenty odnoszące się do wpływu łodzi z napędem motorowym na jeziora Rogoźno i Budziszewskie.
12. Pismo od WIOŚ (Delegatura w Pile) opisujące ogólny stan gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Rogoźno z dnia 30.09.2020r.